



નોંધ :- જમણી બાજુએ આપેલા અંક જે તે પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.

(કુલ ગુણ : ૧૦૦)

વિભાગ - ૧ : 'બ્રહ્મવિદ્યાનું દર્શન' - દ્વિતીય આવૃત્તિ, ફેબ્રુઆરી - ૨૦૧૨

પ્રશ્ન. ૧ આપેલા વિકલ્પોમાંથી ફક્ત સાચા વિકલ્પોની આગળ આપેલા ચોરસ ખાનામાં ખરાની (✓) નિશાની કરો. [૮]

નોંધ : એક કે એકથી વધારે વિકલ્પ સાચા હોઈ શકે. તમામ સાચા વિકલ્પ આગળ જ ખરાની નિશાની કરી હશે તો જ પૂર્ણ ગુણ મળશે, અન્યથા એક પણ ગુણ નહીં મળે.

૧. ગઢડા પ્રથમ : ૧૨ પ્રમાણે માયા(પ્રકૃતિ)નાં લક્ષણો

(૧) ☐ ત્રિગુણાત્મક છે. (૨) ☐ ઉપાદાન (૩) ☐ નિત્ય (૪) ☐ અક્ષરાદિકની શક્તિ છે.

૨. શ્રીસ્વામિનારાયણ દર્શન

(૧) ☐ ગુણાતીતાનંદ સ્વામીના દાર્શનિક સિદ્ધાંતનું રહસ્ય

(૨) ☐ ભક્તે સહિત ભગવાનનો નિર્દેશ કરે છે.

(૩) ☐ સ્વામી-સેવકનો નિર્દેશ કરે છે.

(૪) ☐ શ્રીજીમહારાજના દાર્શનિક સિદ્ધાંતનું રહસ્ય

૩. વિદેહમુક્તિ

(૧) ☐ દેહ મૂક્યા કેડે થતી પરમપદની પ્રાપ્તિ છે.

(૨) ☐ અક્ષરધામમાં ગયેલા આ મુક્ત સૂક્ષ્મ દેહને પામે છે.

(૩) ☐ ભગવાનની ઈચ્છાથી જ તેનો ચૈતન્ય પ્રકૃતિનો દેહ બંધાય છે.

(૪) ☐ સૌ અક્ષરમુક્તના આકાર પરબ્રહ્મ જેવા જ છે, છતાં કોઈ પરબ્રહ્મ થઈ શકતા નથી.

૪. પરબ્રહ્મ એક અને અદ્વિતીય

(૧) ☐ જીવ, ઈશ્વર, અક્ષરમુક્ત કે અક્ષરબ્રહ્મ પણ પરબ્રહ્મ થઈ શકે તેમ નથી.

(૨) ☐ ભગવાનને ભજી ભજીને ઘણાક અક્ષરના સાધર્મ્યપણાને પામ્યા છે.

(૩) ☐ જે થવાને કાજે અક્ષર પર્યંત કોઈ સમર્થ નથી.

(૪) ☐ માટે ભગવાન તો અનેક છે.

પ્રશ્ન. ૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. [૬]

૧. શ્રીજીમહારાજના સાંનિધ્યમાં સેંકડો ભક્તો કેવી સ્થિતિ પ્રાપ્ત કરી કેવું સુખ ભોગવતા હતા ?

૨. ભગવાનના સાકારપણા માટે મહારાજ કઈ ચાર યુક્તિઓ આપે છે ?

૩. જીવ જ્યારે બ્રહ્મરૂપ થઈને અક્ષરધામને પામે છે પછી શું લાગુ પડતું નથી ?

૪. સાકારપણામાં રુચિ દર્શાવતાં શ્રીજીમહારાજ લોયાના ૧૪માં શું કહે છે ?

૫. જ્યાં સુધી ઈશ્વરોનું આત્મંતિક કલ્યાણ ન થાય, ત્યાં સુધી જીવોનું શું થાય છે ?

૬. શ્રી સ્વામિનારાયણ દર્શનના તત્ત્વપંચકમાં ચોથું નિત્ય તત્ત્વ કયું છે ?

પ્રશ્ન. ૩ પ્રમાણ પરથી વિષયનું શીર્ષક આપો. [૬]

ઉદાહરણ :- “બ્રહ્મરૂપ થકો પ્રત્યક્ષ ભગવાનની ભક્તિ ચંદન, પુષ્પ, શ્રવણ મનનાદિકે કરીને કરે.”

ઉત્તર :- બ્રહ્મરૂપ થઈને પરબ્રહ્મની ભક્તિ - ઉપાસના કરવાનો આદેશ

૧. “ભગવાન છે તે એકડો છે ને સાધન છે તે મીઠાં છે.”

૨. જૂનાગઢમાં જોગી થઈ પોતે રહ્યા રે.. સ્વામી ગુણાતીતાનંદ ઉદાર રે..

૩. ‘આ વાર્તા..... આજ સમજો અથવા લાખ વર્ષ કેડે સમજો પણ એ વાત સમજે જ છૂટકો છે.’

૪. તેને જ્ઞાનમય દિવ્ય દૃષ્ટિ પ્રાપ્ત થતાં સર્વત્ર પુરુષોત્તમ નારાયણનાં જ દર્શન થાય છે.

૫. યદક્ષરં વેદવિદો વદન્તિ ।

૬. પરબ્રહ્મનો જેમ છે તેમ યથાર્થ નિશ્ચય કરાવવા માટે તો અક્ષરબ્રહ્મ જ સમર્થ છે.

પ્રશ્ન. ૪ નીચે આપેલા વિષયો ઉપર મુદ્દાસર નોંધ લખો. (પંદરેક લીટીમાં) [૧૦]

૧. ‘ઉત્તમ નિર્વિકલ્પ નિશ્ચયની સિદ્ધિ માટે’ અને ‘પરબ્રહ્મની પરાભક્તિના અધિકારી થવા માટે’ અથવા

૨. અક્ષરબ્રહ્મ - પરબ્રહ્મ દર્શન

૩. ‘કલ્યાણકારી ગુણ આવ્યાનું કારણ’ અને ‘સ્નેહનું કારણ’ અથવા

૪. મુક્તિનું સ્વરૂપ

(પાછળ જુઓ)

સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા કાર્યાલય - અમદાવાદ દ્વારા કરવામાં આવેલ પૂર્વ કસોટીના

આ આયોજનમાં મેં જાતે વર્ગમાં (બેઠકખંડમાં) હાજરી આપીને “સત્સંગ પ્રાજ્ઞ-૨-૨”

પરીક્ષા આપી છે અને નીચેની વિગતો મેં સાચી ભરેલી છે તે આપ જાણશો.

તારીખ મહિનો વર્ષ  
પરીક્ષાર્થીની જન્મ તારીખ :-

પરીક્ષા આપી તે તારીખ અને સમય :-

પરીક્ષાર્થીની સહી :-

નોંધ :- ફક્ત વર્ગમાં હાજર રહેલા પરીક્ષાર્થીઓએ જ ભૂલ્યા વગર આ હાજરીસ્લીપ કાપીને, તેમાં માગ્યા મુજબની વિગતો ભરીને, તેમના કેન્દ્ર વ્યવસ્થાપકને પરત આપવાની છે. ફક્ત હાજર પરીક્ષાર્થીઓની જ સ્લીપો ભેગી કરીને, પૂર્વ કસોટીના અહેવાલમાં ભરીને, સત્સંગ શિક્ષણ પરીક્ષા કાર્યાલય - અમદાવાદ ખાતે પરત જમા કરાવવાની છે. (અધૂરી વિગત ભરેલી હાજરીસ્લીપ માન્ય નહીં ગણાય)

- પ્રશ્ન. ૫ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક વિષય ઉપર વિસ્તૃત નોંધ લખો. (પચ્ચીસ થી ત્રીસ લીટીમાં) [૧૦]
૧. સૃષ્ટિપ્રક્રિયા
  ૨. અક્ષરબ્રહ્મનું સર્વ તત્વોથી ભિન્નપણું
- વિભાગ - ૨ : ‘બ્રહ્મસ્વરૂપ પ્રાગજી ભક્ત’ વિસ્તૃત જીવનચરિત્ર - દસમી આવૃત્તિ, જુલાઈ - ૨૦૧૧
- પ્રશ્ન. ૬ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ એક વિષય ઉપર મુદ્દાસર નોંધ લખો. (ત્રીસેક લીટીમાં) [૧૨]
૧. ભગતજી મહારાજનો અન્ય સંપ્રદાયની વ્યક્તિ પર પ્રભાવ (‘માનખંડન’થી ‘વાંસદાને રસ્તે’ સુધીના જ પ્રસંગો)
  ૨. અમદાવાદમાં ભગતજી મહારાજે કરેલી જ્ઞાનવાર્તા (‘ભગતજીએ ચાતુર્માસના નિયમ આપ્યા’ થી ‘અંતકાળે શ્રીકૃષ્ણને લઈને તમોને હું તેડવા આવીશ’ સુધીના જ પ્રસંગો)
  ૩. ભગતજી મહારાજ માટે સમર્પિત સંતો (‘મહુવામાં બ્રહ્માનંદ’ થી ‘ભગતજીને તેડાવવાની વિનંતી’ સુધીના જ પ્રસંગો)
- પ્રશ્ન. ૭ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ બે ઉપર ટૂંકનોંધ લખો. (દરેક ટૂંકનોંધમાં પાંચેક લીટીના બે પ્રસંગો લખવા) [૮]
૧. મહુવામાં આચાર્ય મહારાજની પધરામણીમાં બનેલા પ્રસંગો (‘બળિરાજાનું વચનામૃત’ થી ‘વરતાલમાં સ્વામીનું ઐશ્વર્ય’ સુધીના જ પ્રસંગો)
  ૨. ગોપાળાનંદ સ્વામીએ બતાવેલાં ઐશ્વર્યો (‘મહુવાનો મહિમા’ થી ‘ઝીણાભાઈની સેવા’ સુધીના જ પ્રસંગો)
  ૩. ગોપાળાનંદ સ્વામીના સમાગમમાં પ્રાગજી ભક્ત (‘ઝીણાભાઈ રાઠોડ’ થી ‘પ્રાગજી તારું લગ્ન થયું છે ?’ સુધીના જ પ્રસંગો)
- પ્રશ્ન. ૮ નીચે આપેલા પ્રસંગોમાંથી કોઈ પણ ત્રણ પ્રસંગ વર્ણવી મનન લખો. (પ્રસંગવર્ણન આઠેક લીટીમાં તથા મનન ચારેક લીટીમાં લખવું) [૧૨]
૧. હું તો બધાને બ્રહ્મની મૂર્તિ સમજુ છું
  ૨. અહીં જૂનાગઢમાં સત્સંગની જુવાની દેખાય છે.
  ૩. ભગતજી નાવને પાર ઉતારે છે.
  ૪. ભગતજીને સ્વામીના ત્રણ વર
  ૫. જો પ્રાગજી ભગત આવશે, તો અમો કોઈ નહિ આવીએ
- પ્રશ્ન. ૯ નીચે આપેલાં પાત્રોમાંથી કોઈ પણ એક પાત્રના પ્રસંગો વર્ણવી વ્યક્તિત્વનું આલેખન કરો. [૮]
૧. ઝવેરભાઈ અમીન (દીવાન વાંસદા) (‘ધર્મ દઢ થાય ત્યારે જ્ઞાન ટકે’ થી ‘વાંસદાથી વિદાય’ સુધીના જ પ્રસંગો)
  ૨. દામા શેઠ (મહુવા) (‘તારી ભૂખ મને લાગી છે’ થી ‘પ્રાગજી કેમ ! આળસ્યો ?’ સુધીના જ પ્રસંગો)
- વિભાગ - ૩ : ‘સ્વામીની વાતો’ - વીસમી આવૃત્તિ, સપ્ટેમ્બર - ૨૦૧૩
- પ્રશ્ન.૧૦ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના એક (સંપૂર્ણ) વાક્યમાં જવાબ લખો. [૪]
૧. અવળા પક્ષે કરીને શું થાય ?
  ૨. શેમાં ગુડિયું વાળે છે ત્યાં સુધી ગુરુ કર્યા નથી ?
  ૩. કોનાં દર્શને કરીને સમાધિ જેવું સુખ વર્ત્યા કરે ?
  ૪. જીવ ક્યાં અટકે છે ?
- પ્રશ્ન.૧૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી કોઈ પણ બેના મુદ્દાસર જવાબ લખો. (પાંચેક લીટીમાં) [૬]
૧. ત્રણ દેહ જીતીને કેવી રીતે ધ્યાન કરવું ?
  ૨. કેવી સમજણવાળાને મોહ ન થાય ?
  ૩. મહારાજે ગોવિંદ સ્વામીના સ્વભાવ શું કરીને મૂકાવ્યા ?
- પ્રશ્ન.૧૨ નીચે આપેલા કોઈ પણ બેના દૃષ્ટાંત અથવા પ્રસંગ વર્ણવી તેનો સિદ્ધાંત લખો. (કુલ આઠેક લીટીમાં) [૬]
૧. મેમણ ચડ્યો પોઠિયે ને હાથમાં લીધી લાકડી
  ૨. ખીજડો અને સાંગરીઉં
  ૩. તેલધારાની પેઠે ભગવાનની મૂર્તિમાં વૃત્તિ
- પ્રશ્ન.૧૩ નીચે આપેલા વિષયોમાંથી કોઈ પણ બે ઉપર અભ્યાસક્રમની ‘સ્વામીની વાતો’નું પ્રમાણ આપી સમજાવો. (આઠ થી દસ લીટીમાં) [૪]
૧. પ્રમુખસ્વામી મહારાજનાં દર્શન થયે માનવું કે શ્રીજીમહારાજનાં દર્શન થયાં.
  ૨. ગુણાતીતાનંદ સ્વામીએ જૂનાગઢમાં કથાવાર્તાનો અખાડો જમાવ્યો.
  ૩. વૈકુંઠમાં જઈને વાંદરાઓએ ધમાલ કરી.
  ૪. ‘તે અક્ષર નર દેહ પામી રે, જેને વંદે સહુ ધામધામી રે, તે જ ગુણાતીતાનંદ સ્વામી ... ચાલો સંતો જઈએ ગઢ જૂને રે.....’



સૂચના :- આ પ્રશ્નપત્રમાંથી થોડા-ઘણા પ્રમાણમાં પ્રશ્નો તા. ૧૬ જુલાઈ, ૨૦૧૭ના રોજ લેવાનાર મુખ્ય પરીક્ષામાં પુછાશે. મુખ્ય પરીક્ષામાં જવાબવહીમાં વધારાનાં પાનાં જોડીને તેમાં લખેલા ઉત્તર માન્ય ગણાશે નહિ. પરીક્ષા કાર્યાલય, અમદાવાદની પૂર્વ મંજૂરી લીધા સિવાય, મૂળ પરીક્ષાર્થીના બદલે ‘લહિયા’, ‘ડમી રાઈટર’ કે ‘અન્ય વ્યક્તિ’ દ્વારા લખાઈને આવેલી પરીક્ષાની જવાબવહી રદ ગણવામાં આવશે. એકથી વધારે પ્રકારના જુદા જુદા અક્ષરોવાળા ઉત્તરો માન્ય નહિ ગણાય. છેકછાકવાળા જવાબો માન્ય ગણાશે નહીં. અસ્પષ્ટ અને ઉકેલી ન શકાય તેવા જવાબો માન્ય ગણાશે નહિ. અભ્યાસક્રમના પુસ્તકની છેલ્લી આવૃત્તિનો જ ઉપયોગ કરવો. પરીક્ષાખંડમાં પરીક્ષા દરમ્યાન કોઈ પણ પરીક્ષાર્થીએ મોબાઈલ ફોન તથા ઇલેક્ટ્રોનિક સાધનો જેવાં કે ટેબ્લેટ, લેપટોપ વગેરેનો ઉપયોગ કરવો નહિ તથા પોતાની પાસે રાખવા પણ નહિ.

**જાણકારી** અગત્યની જાહેરાત તમામ પરીક્ષાર્થીઓ આપણી સંસ્થાની દર્શાવેલી website - link પરથી જૂનાં વર્ષોનાં પ્રશ્નપત્રો તથા તેના ઉકેલપત્રો નિઃશુલ્ક ડાઉનલોડ કરી શકશે તથા તેની પ્રિન્ટ પણ કાઢી શકશે. <http://www.baps.org/Satsang-Exams.aspx>